

TURANDOT

Siužetas

I veiksmas

Aikštėje prie Imperatoriaus rūmų vartų Pekine Mandarinas miniai skaito įsaką: kiekvienas, kas nori siekti princesės Turandot rankos, privalo įminti tris jos mįsles. Kas neįmins – to laukia mirties bausmė. Šianakt galvą palydės jaunas persų princas. Žmonės sukrėsti: šimtai bandė laimę ir paguldė galvas dėl nepasotinamo Turandot žiaurumo. Minioje pasirodo senukas, tai nuverstas totorių chanas Timūras, kuris kaip elgeta tremtinys, lydimas jaunos vergės Liu, atėjo į Pekiną. Netikėtai prie jo prieina jaunuolis, kuris atpažįsta savo tėvą. Tačiau jų susitikimas nėra džiaugsmingas. Kalafas taip pat klajoja, slėpdamas savo vardą.

Budeliai, šlovindami Turandot, ruošiasi persų princo bausmei. Susirinkusieji laukia patekant mėnulį – tuo metu princesė Turandot visada pasirodo miniai. Galbūt šiandien ją sujaudins žmonių raudos, ir ji pasigailės jaunuolio.

Pasirodo Turandot. Jos grožis pavergia Kalafą ir šiojo širdyje įžiebia aistringą meilę. Jis pasirengęs atsakyti į Turandot mįsles. Veltui sūnų bando atkalbėti senasis Timūras, veltui meldžia Liu. Veltui tikina jį trys imperatoriaus ministrai Pingas, Pongas, Pangas, kad princesė pikta ir klastinga, kad jos širdis šalta kaip ledas, o jos protas tvirtesnis nei geležis... Meilė suteikia Kalafui pasitikėjimo. Jis tris kartus muša gongą, taip pranešdamas apie savo sprendimą bandyti laimę.

II veiksmas

I paveikslas

Pingas, Pangas ir Pongas nemigo visą naktį, svarstydami nepažįstamojo likimą: kas jo laukia rytą – vestuvės ar bausmė? Jie svajoja laisvai gyventi nendrėto ežero pakrantėje, toli nuo rūmų sumaišties, tačiau vis nauji įsimylėję bepročiai bando savo laimę, ir vis naujos galvos princesės garbei krenta žemėn. Išauš diena, ir vėl liesis kraujas. Kada gi atsiras tasai, kuris nugalės žiauriąją princesę ir išgelbės šalį nuo nesibaigiančių kančių?

II paveikslas

Rūmų aikštė. Minioje Timūras ir Liu. Didelių laiptų viršuje soste – imperatorius Altoumas. Jis bando atkalbėti nepažįstamąjį nuo beprotiško ketinimo, tačiau veltui. Mandarinas dar sykį skaito žiaurias išbandymo sąlygas. Lydimą puošnios palydos aikštėje pasirodo Turandot. Ji slepia pyktį ir nuoskaudą – prieš daugelį metų svetimšalis užkariautojas pavergė kinų princesę, jos nevilties šauksmas tebeskamba Turandot širdyje, ir ji keršija visiems svetimšaliams. Niekas netaps jos vyru: mįslės yra trys - mirtis viena. Tačiau Kalafas jai atsako: mįslės yra trys – gyvenimas vienas. Turandot mena pirmąją mįslę... Kas gimsta naktį ir vilioja, kad auštant mirtų, tačiau naktį ir vėl atgimtų širdyse? Viltis, - atsako Kalafas. Antroji... Kas dega kaip liepsna, tačiau ne liepsna? Kas žūvant žmogui atšąla, tačiau liepsnoja svajojant apie pergalę? Kalafas delsia atsakyti. Visi ima jaudintis... Kraujas, liepsnojantis gyslose iš meilės, - atsako Kalafas. Pykčio ir siaubo apimta (įsiutusi) princesė mena trečiąją mįslę: šaltis, kuris kursto ugnį, kas tai yra? Kalafas nedvejoja – tai Turandot, ir jos širdies ledas ištirps jo meilės liepsnoje. Mina džiūgaudama šlovina nugalėtoją. Apimta nevilties Turandot meldžia imperatorių neatiduoti jos net savo vardo neištarusiam svetimšaliui... Altoumas nepalenkiamas. Tačiau Kalafui nereikia Turandot rankos prieš jos valią – jam reikalinga princesės meilė. Kalafas siūlo naują bandymą: jei Turandot iki patekant saulei sužinos jo vardą, - jis pasiryžęs mirti.

III veiksmas

I paveikslas

Imperatoriaus rūmų sodas. Šaukliai skelbia Turandot įsaką: „Te šianakt niekas nemiega, ir kiekvienam, grasinant mirtimi, įsakoma stengtis sužinoti svetimšalio vardą!“ Kalafas susimąstęs, jis svajoja apie Turandot. Pasirodo trys kaukės, Pingas, Pongas ir Pangas, jos maldauja Kalafą, žadėdamos turtus ir šlovę, palikti Turandot ir Pekiną. Kalafas neatsisakys savo meilės. Ateina Turandot, jai paliepus suimti Timūras ir Liu – juos matė kartu su svetimšaliu. Liu tvirtina, kad tik ji viena žinanti vardą, tačiau jokie kankinimai neprivers jo išduoti. Kas suteikia tau tiek jėgų? – nustebusi Turandot. Tai meilė, už kurią Liu pasiryžusi paaukoti gyvybę. Sugriebusi sargybinio durklą, ji nusiduria. Visi sukrėsti. Daugiaveidei miniai palydint, jos kūnas ant rankų išnešamas iš sodo.

Turandot ir Kalafas lieka vieni. Turandot sumišusi - Liu jausmų tvirtybė sukrėtė ir ją. Aistringa Kalaf kalba ir bučiniai pamažu nugali, Turandot neatsispiria prieš joje gimstantį jausmą. Tada princas pasisako, kuo vardu, į Turandot rankas įduodamas savąjį likimo siūlą. Naktis baigėsi, aušta.

II paveikslas

Kyla saulė. Lydimas minios, pasirodo Altoumas. Turandot suklumpa prieš jį: svetimšalio vardas – Meilė.

ACT1

A public square in Peking beneath the city ramparts, with the imperial palace to one side, from a bastion a Mandarin proclaims the Emperor's decree: the Princess Turandot shall wed the first suitor of royal lineage who succeeds in solving her three riddles; all who fail will be executed. The Prince of Persia "whom fortune has not favoured" is due to be beheaded when the moon rises. The people are terrified: the insatiable cruelty of Princess Turandot has made hundreds of young men to try their fortune and lose their lives. Meanwhile, as the crowd surges forward in eager anticipation, an old blind man is knocked to the ground. The man is the deposed Khan of Tartary, Timur, who came to Peking under the guise of a vagrant exile accompanied by his young slave-girl, Liu. Suddenly, a youth rushes to them and recognizes the old man as his long-lost father. But their reunion is not accompanied with joy. The rescue is the disguised Prince Calaf, who is in exile and incognito, too.

Glorifying Turandot, the Executioner's men arrive and begin sharpening the axe. The onlookers wait for a moonrise. At this late hour Princess Turandot always appears before the mob. Maybe today, moved by the wails of the people, she will spare her suitor's life.

Turandot appears and, with a contemptuous gesture, bids the execution proceed. Calaf, smitten with the Princess' beauty which ignites passion in his heart, is determined to solve her riddles. He is deaf to all entreaties of his old father Timur and tearful Liu. The emperor's three ministers - Ping, Pong and Pang – unsuccessfully try to discourage the youth, telling that the Princess is malignant and insidious, that her heart is cold as ice and her mind is sharp as steel... However, love gives confidence to Calaf. At the climax he strikes the gong three times, signalling his decision to try his luck with the Princess.

ACT 2

Scene 1

A pavilion. Ping, Pang and Pong spend a sleepless night, discussing the fate of a stranger: what awaits him in the morning – a wedding or a funeral? Each of the ministers would be happier in his country house somewhere by the reed-grown lake, preferring the serenity of nature to the tumult of the court. But each time there comes another loving madman to try his fortune with Turandot who eliminates her suitors, one after the other. As the day will dawn, there will be another bloodshed. Memories of Turandot's past victims give way to hopes that the man has been found who can tame the merciless Princess and restore tranquillity to the land.

Scene 2

The palace courtyard. Gradually a crowd assembles, including Timur and Liu. High upstairs on a throne sits the aged Emperor Altoum. He tries to dissuade Calaf from his reckless quest, but in vain. Once again the Mandarin reads aloud the conditions of this cruel test. Turandot herself appears accompanied by her splendid escort. She hides away her anger and resentment: many centuries ago, her ancestress Princess Lou-Ling was ravished, abducted and killed by a conquering invader. Turandot still feels Lou-Ling's cry of despair resounding in her heart; in revenge she has turned against all men, determining that no man shall ever possess her. The riddles are her concession: three riddles and one death. But Calaf responds that there are three riddles and one life. Turandot poses the first question... What is born each night and dies each dawn? "Hope," Calaf answers correctly. Second... What flickers red and warm like a flame, yet is not fire? What gets cold when a man dies and inflamed when a man dreams of conquest? "Blood, ablaze in veins for love" replies Calaf after a moment's pause. Enraged and terrified, Turandot delivers her third riddle: what is like ice but burns? A tense silence prevails until Calaf triumphantly cries "Turandot! And her icy heart will melt in the flame of my love". While the crowd praises his victory, the desperate princess begs her father not to abandon her to a stranger, who didn't even tell his name. But to no avail. Altoum is unyielding. Calaf thinks that his

victory is hollow if he cannot win her heart; so he proposes yet another test: if she can learn his name by dawn, he will forfeit his life.

ACT 3

Scene 1

The palace gardens, at height. Distant heralds repeat the Turandot's command that none shall sleep on pain of death until the Prince's name be revealed. Calaf muses on his impending joy - he dreams of Turandot and of the coming morning, when he will make her his. Three masked men appear – Ping, Pong and Pang – and try again to persuade him to leave Turandot and Peking, offering him fabulous bribes of riches and glory. He rejects them all, to their annoyance and the fury of the crowd, which threatens him. Soldiers drag in Liù and Timur. They were spotted together with the stranger. Liu who steps forward, claiming that she alone knows the prince's name and no torture can make her betray it. “What gives you such a strength?”, asks Turandot. The girl explains the secret of her resistance: it is love. When the princess signals the soldiers to intensify the torture, Liù snatches a dagger from one of the guards and stabs herself. The grieving Timur and the crowd follow her body as it is carried away.

Left alone with Calaf, Turandot is confused and struck by the strength of Liu's feelings. Calaf's passionate speech and kisses gradually take over; Turandot cannot resist the feeling that is born in her heart. Calaf finally reveals his name to her, placing himself in her power. The night is over; the dawn breaks.

Scene 2

At the sunrise, accompanied by the crowd, Altoum appears. Kneeling before her father, Turandot proudly declares that she knows the name of the foreigner: his name is Love.